Hipàcia i altres pioneres en les matemàtiques

written by Cristina Pérez-Manglano | 12 de May de 2025

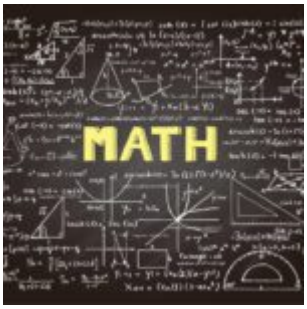

Hui, 12 de maig, és el **Dia Internacional de les Dones en les Matemàtiques**. Hem de continuar obrint espais de qualitat, com les tertúlies feministes, i així poder parlar de bons referents, en este cas de dones en les matemàtiques, per a fomentar el gust i la capacitat per estes.

Per este dia, volem recordar a **Hipàcia**, qui va nàixer en el 370 a Alexandria (Egipte). El seu pare, Teó, la va educar per a convertir-la en "un ésser humà perfecte", en una època en la qual a les dones no se les considerava éssers humans com als hòmens. Va ser assassinada cruelment l'any 415. Va treballar en la millora d'instruments com l'astrolabi, que s'utilitzava per a calcular el temps i la posició del sol, les estreles i els planetes. Hipàcia va ser, durant segles, una de les poques dones matemàtiques documentades en la història.

A continuació, d'un nivell similar al de Hipàcia, recordem a dos dones del segle XVIII:

Maria Gaetana Agnesi, nascuda a Milà en 1718. El seu pare, professor universitari de matemàtiques, va animar que estudiaren tots els seus fills i filles. Als dèsset anys, Maria va escriure la seua primera obra. El seu treball més

important va ser un manual que abordava qüestions d'àlgebra i geometria, així com càlcul diferencial i integral. El seu nom està lligat a una corba geomètrica específica. En morir el seu pare, Maria va dedicar, fins a la fi dels seus dies, la seua vida a les persones pobres i malaltes. Va morir en 1799.

Sophie Germain, nascuda a París en 1776. Encara que els seus pares, en un principi, no volien fomentar el seu interés per les matemàtiques, posteriorment el seu pare li va finançar els seus estudis. A causa de l'època, Sophie va usar un nom masculí per a poder presentar els seus treballs, havent de revelar-lo després. Un dels matemàtics més brillants de l'època li va donar suport perquè continuara amb els seus estudis i investigació. La seua contribució més important a la ciència va ser un treball fonamental per a la teoria moderna de l'elasticitat: una propietat física i mecànica d'uns certs materials que, en patir deformacions, tenen la capacitat de recuperar la seua forma original. Sophie va morir en 1831 de càncer de mama.

És important recordar a les nostres aules a dones com estes, claus en la història de les matemàtiques, per a poder encantar, motivar i il·lusionar a les nostres xiquetes des de les primeres edats.

> ***«Qui influïx en el pensament del seu temps, influïx en tots els moments que seguixen»*** *(Hipàcia d'Alexandria)*